

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

ТРЕГУБЕНКО Ірина Борисівна

КОНЦЕПТ НОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Неможливо заперечити, що життя та оточуюче людину середовище змінюється швидко та принципово. Одним з важливих чинників зрозуміло є удосконалення інформаційних технологій, який модифікує в першу чергу галузь людських комунікацій та освіти.

Класичне сприйняття університету як місця концентрації та формування нових знань про весь світ втрачає власну актуальність. Витоками нових знань в сучасному світі може бути фактично будь-який суб'єкт або явище. Тому безперечно й буде змінена парадигма університету.

В новій реальності університет перетвориться у хаб знань, до основних функцій якого буде входить:

- Організація доступу до інформації із різних джерел.
- Формування комфортного середовища перебування та розвитку студентів, причому незалежно від технології чи то он-лайн, чи то офф-лайн
- Направлення індивідуальної траєкторії формування кожного конкретного фахівця. При чому можна буде готувати будь-яку людину не обов'язково на повний курс певного стандарту та рівня освіти, а пропонувати різнорідні пакети навчання для досягнення конкретних цілей людини. Таким чином буде розвиватися мережа між формальною та не формальною освітою.

Одночасно із роллю університету буде змінюватись й сенс та функції викладача. Викладач стає модератором навчання, за фактом, індивідуальної траєкторії розвитку кожної окремої людини, формування у людині необхідних конкретних навичок та властивостей, виходячи з поставленої певної мети. В принципі слово навчання можна замінити на слово формування, як більш системне, змістовне та ємке.

При цьому можна виокремити основні особливості нової ролі викладача-модератора: необхідність мати широкий кругозір та вільне, гнучке й не зашорене мислення. При цьому, основний робочий час викладача-модератора буде присвячено переробці нових знань, відстеженню тенденцій, моніторингу професійної сфери, розвитку власного мислення, розширенню свого кругозору, осмисленню того що відбувається в оточуючому середовищі, організації збалансованого співвідношенню свого особистого навантаження та відпочинку (зміни типу діяльності, відволікання, перемикання процесу мислення та «вивільнення мізків»), осмисленню прогресу власних підопічних та співпадінню результатів їх змін до заданої траєкторії, формуванню коригуючих впливів на індивідуальній процес.

Наша реальність змінюється, можна побачити тенденції які прорисовуються зараз, а саме, можливий «цивілізаційний розлом» на умовні дві частини:

- «європейська – демократична» цінності: свобода (воля), людина (особистість)
- «азіатська – системна», цінності: ефективність, спільність (спільнота, колектив, держава)

Для першої частини існуючи зараз достатньо сталі та не змінні підходи до формування освітніх стандартів, стануть тормозом розвитку та будуть відходити в минуле. Тотальний контроль та нормування усіх технологічних процесів при формуванні спеціаліста не буде сприйнятим. Вільну особистість та реального професіонала може сформувати тільки вільний вчитель із вільним вибором засобів, інструментів та технологій, у атмосфері довіри та поваги при створенні достатніх умов життєдіяльності та відновлення. Підкреслю, саме атмосфера довіри та поваги до викладача є необхідною базовою складовою для успішного процесу передачі знань, навичок та формуванню нового фахівця.

Ще один значний фактор, а саме зміна в системі комунікації та поширення й вибухове зростання інформаційних технологій, приведе до розмивання кордонів між он-лайн та офф-лайн. Незалежно від того де саме буде фізично знаходитися особа що навчається, розвивається та від фізичного розташування університету середовище повинне бути комфортним для усіх учасників процесу. Тому приходимо до розуміння необхідності організації змішаного навчання, в тому сенсі, що студент зможе вільно обирати чи то він буде знаходитися на занятті у класі (аудиторії) фізично чи то віртуально (он-лайн), що технічно зробити не складно. Таке змішане, **індивідуально-змішане навчання** було апробовано автором під час різного рівня карантинних обмежень при підготовці фахівців 12 галузі за професійними дисциплінами.

Одночасно із апробацією індивідуально-змішаного навчання, було розроблено **принципи проектного підходу до навчання**, а саме: студенти 1 курсу починають відразу занурюватись у спеціальність (необхідна переробка планів проводиться), отримують базові знання з технологій, получають основу та у рамках професійного курсу до кінця 2 семестру знаходять власну ідею проекту (стартапу) вже маючи мінімальний практичний досвід розробки простих програмних додатків. На наступних курсах проект закріплюється за студентом, та використовується у якості індивідуального завдання на професійних дисциплінах. Наприклад: в курсі БД – в додаток до основних завдань розроблює необхідну для власного проекту базу даних, в курсі «Web-дизайн» - розроблює дизайн власного проекту, тощо. При цьому окремо проходить тренінг по представленню та розвитку власного проекту в рамках спеціального курсу або зовнішньої акселерації, але вже з розумінням основ технологій та того що бажає зробити студент, й ні в якому разі не на першому року навчання. В кращому випадку при такому підході студент до випуску з бакалаврату може не талька отримати реальну розробку та захистити її у якості дипломною роботи, а й з великою імовірністю отримати працюючий власний стартап/бізнес. Причому в цю концепцію добре лягають «виробничі практики» - які можуть також з різних сторін працювати із індивідуальним проектом. Якщо розвинути добре інфраструктуру та організувати технологічно простір